

Geonovum

Verkent, verbindt, verankert

Veldlab omgevingsvisie en programma

Auteur TPOD-Team
Datum Versie 4 juli 2025

Waarom dit veldlab omgevingsvisie en programma?

- Vanuit de helpdesk zien we veel vragen over programma en visie
- Veel gestelde vraag:
“Hoe zet ik mijn pdf visie in STOP-TPOD?”
- De annotatie mogelijkheden voor de visie zijn (nog) onbekend

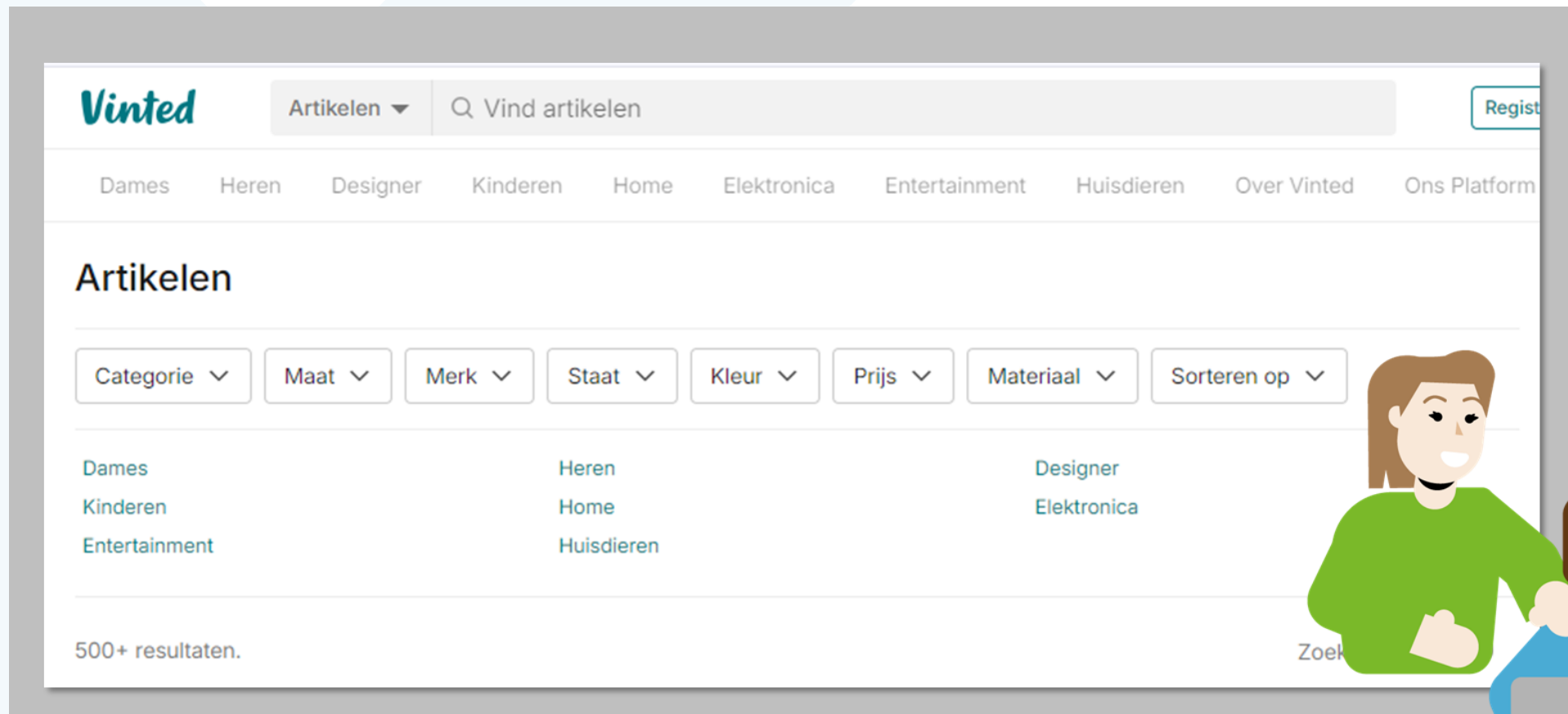
Leerdoelen veldlab

Na deelname aan dit veldlab kun je:

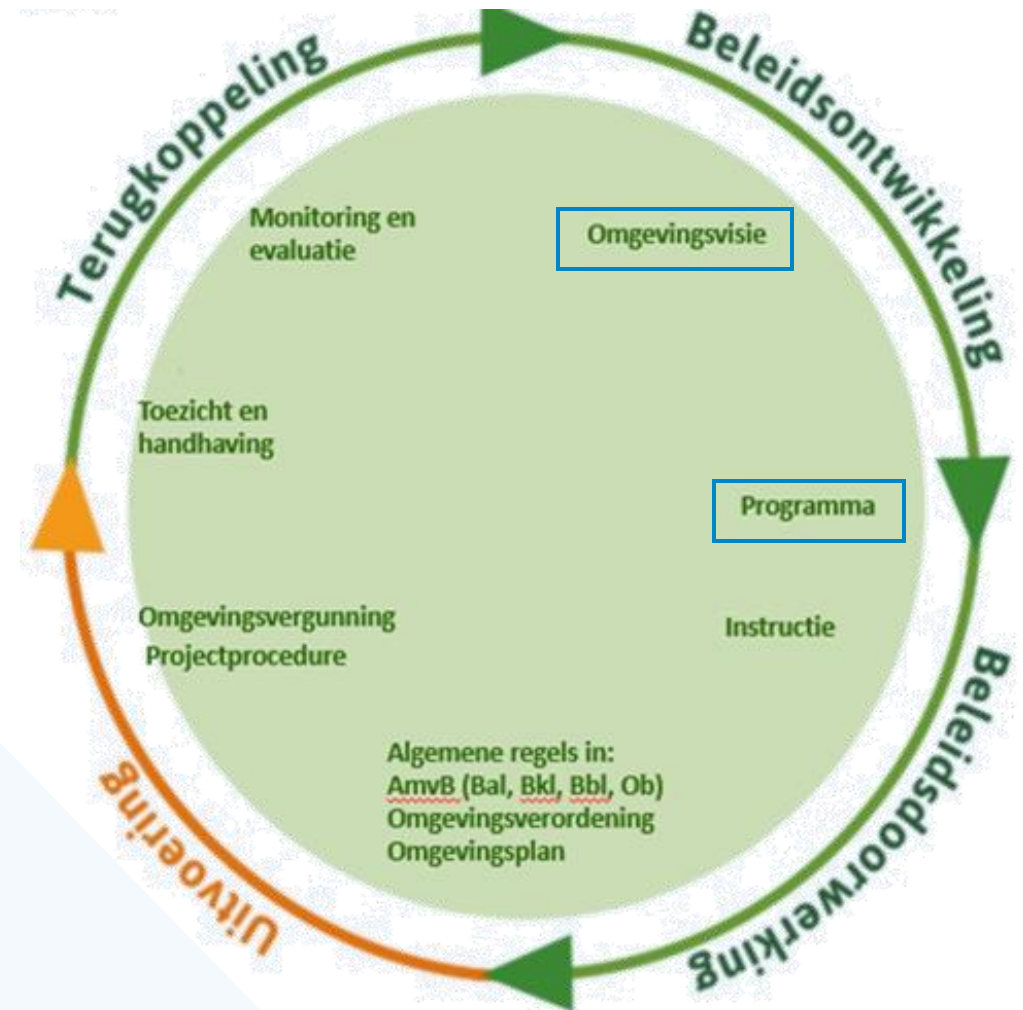
- Uitleggen wat de annotaties (locatie, gebiedsaanwijzing, thema, hoofdlijn en kaart) doen in programma/omgevingsvisie
- Deze annotaties toepassen op structuur en op inhoud in de eigen software
- Uitleggen welk effect jouw schrijven en annoteren heeft in het DSO

Annoteren iets nieuws?

Techniek van omgevingsvisie en programma

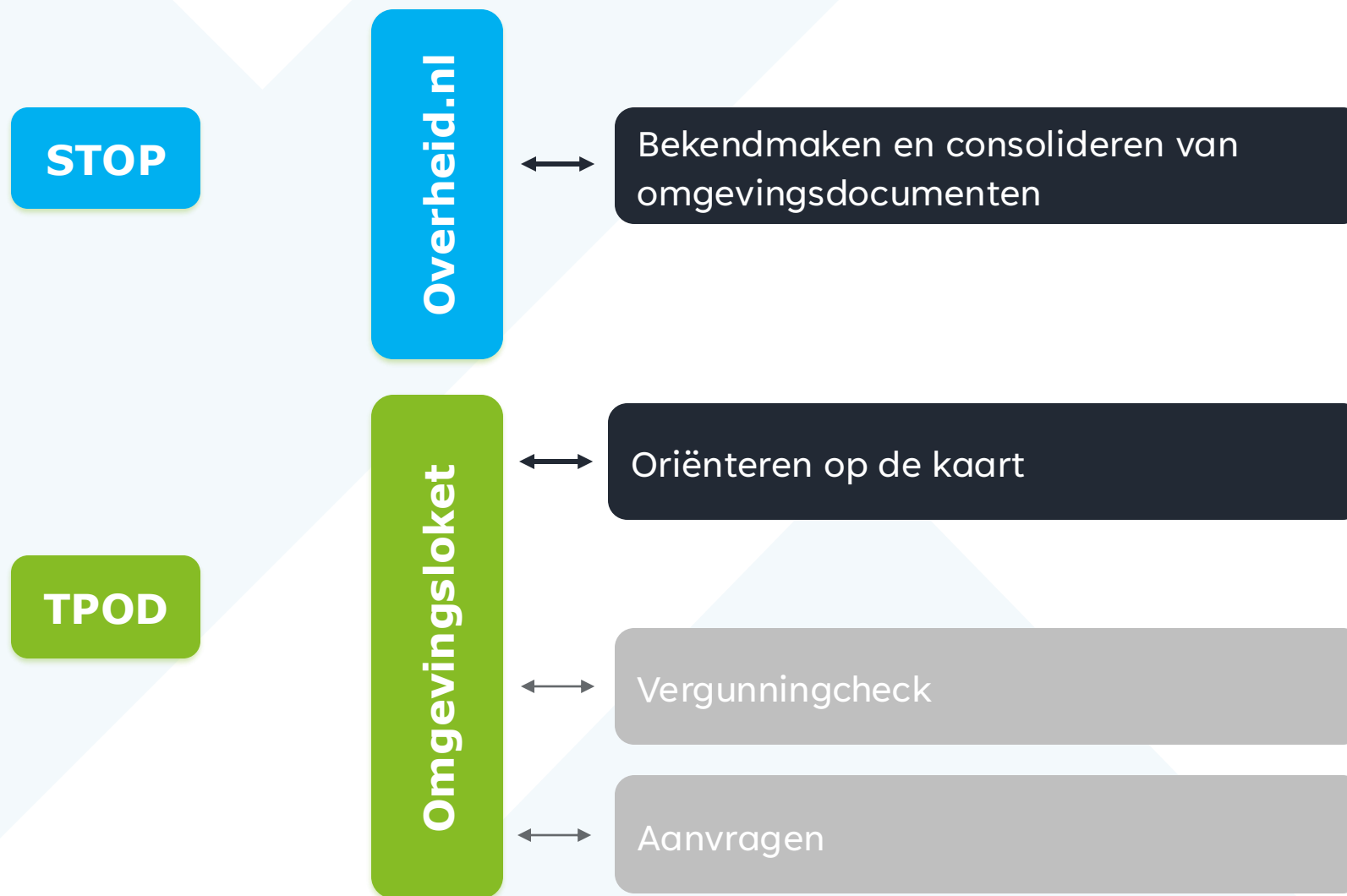
- Vrijetekststructuur
- Annoteren:
 - Locatie
 - Gebiedsaanwijzing
 - Thema
 - Hoofdlijn
 - (Kaarten)

Overgangsrecht

- Vóór 1-1-2027 vaststellen (gemeenten)
- Tot 1-1-2025 kon je een Omgevingsvisie als IMRO structuurvisie aanleveren
 - Niet bepaald wanneer een IMRO structuurvisie in STOP/TPOD moet worden omgezet
 - Niet mogelijk om een IMRO omgevingsvisie te wijzigen
 - Omdat je maar 1 omgevingsvisie hebt, en beleid in de loop van de tijd zal wijzigen, zul je op enig moment STOP/TPOD nodig hebben.
- **Nu alleen nog STOP/TPOD mogelijk!**

STOP/TPOD, standaard met 2 componenten

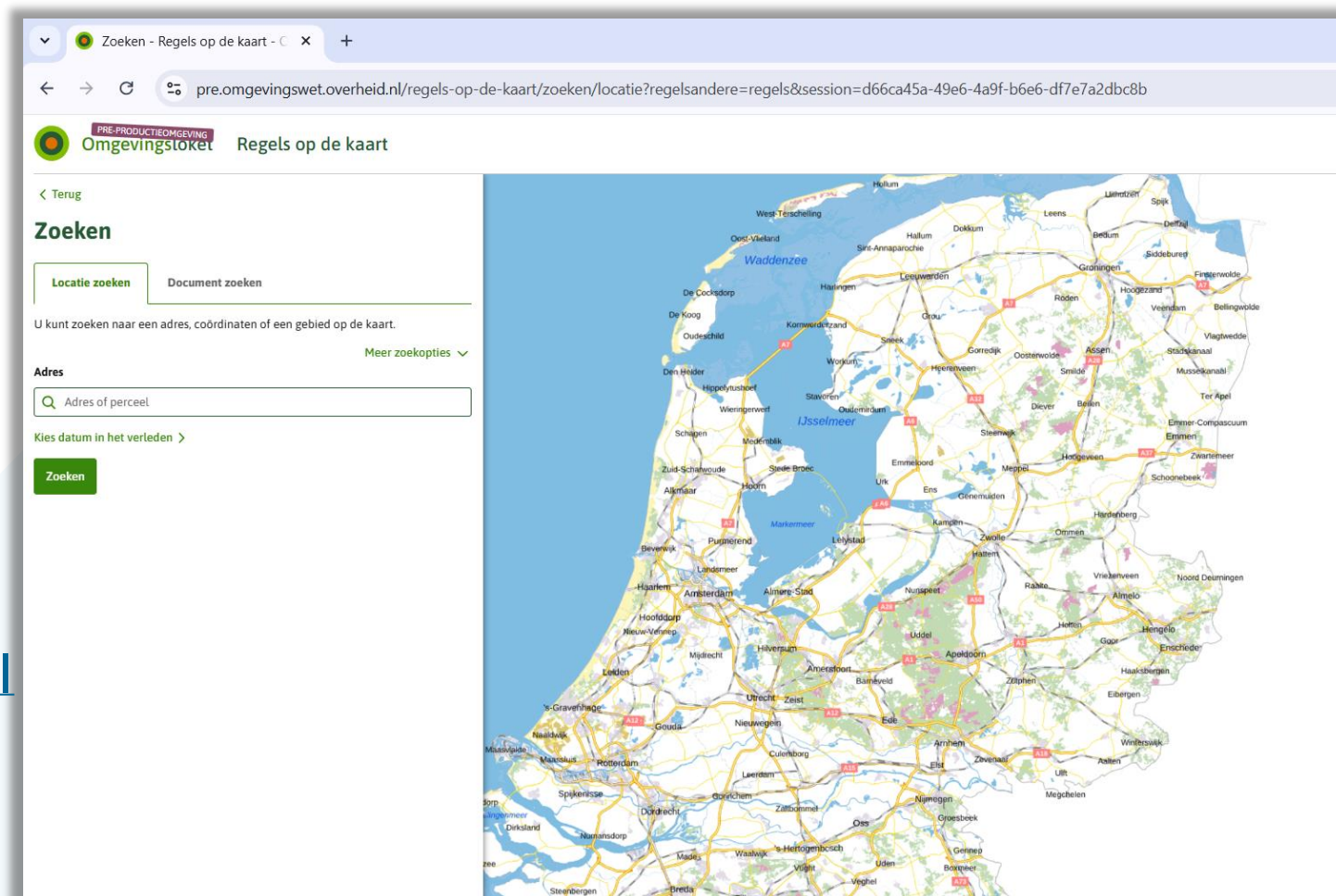
Allereerst: “kunnen we de weg vinden?”

Viewer Regels op de kaart

www.omgevingswet.overheid.nl

Oefenomgeving:

www.pre.omgevingswet.overheid.nl

Kunnen we de weg vinden?

PRE-PRODUCTIEOMGEVING
Omgevingsstoket Regels op de kaart

< Opnieuw zoeken

100977, 498373

Deze coördinaten liggen in
Perceel Umuiden (IMD00) K.896

Verberg documenten op gekozen locatie

Bekijk: ☒ Regels ☐ Andere documenten

Gemeente Provincie Waterschap Rijk

Omgevingsplan gemeente Velsen >
Omgevingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
In werking vanaf 23-01-2025

Paraplubestemmingsplan standplaatsen >
Bestemmingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
Vastgesteld 29-02-2024 - geheel onherroepelijk in werking

Omgevingsplan gemeente Velsen >
Omgevingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
In werking vanaf 08-09-2022

Woningsplitsing en onzelfstandige bewoning >
Bestemmingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
Vastgesteld 23-12-2021 - geheel onherroepelijk in werking

Paraplubestemmingsplan parkeren Velsen >
Bestemmingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
Vastgesteld 28-06-2018 - geheel onherroepelijk in werking

Industrieterrein Tata Steel >
Bestemmingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
Onherroepelijk 22-02-2013 - geheel onherroepelijk in werking

Industrieterrein Tata Steel >
Bestemmingsplan - Gemeente Velsen ⓘ
Vastgesteld 22-11-2012 - geheel onherroepelijk in werking

Waar komt de
omgevingsvisie te staan?

Kunnen we de weg vinden?

PRE-PRODUCTIEOMGEVING
Omgevingsloket

Regels op de kaart

[Opnieuw zoeken](#)

100977, 498373

Deze coördinaten liggen in
Perceel IJmuiden (IMD00) K 896

Verberg documenten op gekozen locatie

Bekijk: ☐ Regels ☒ Andere documenten

Gemeente Provincie Waterschap Rijk

Structuurvisie Velsen >

Structuurvisie - Gemeente Velsen

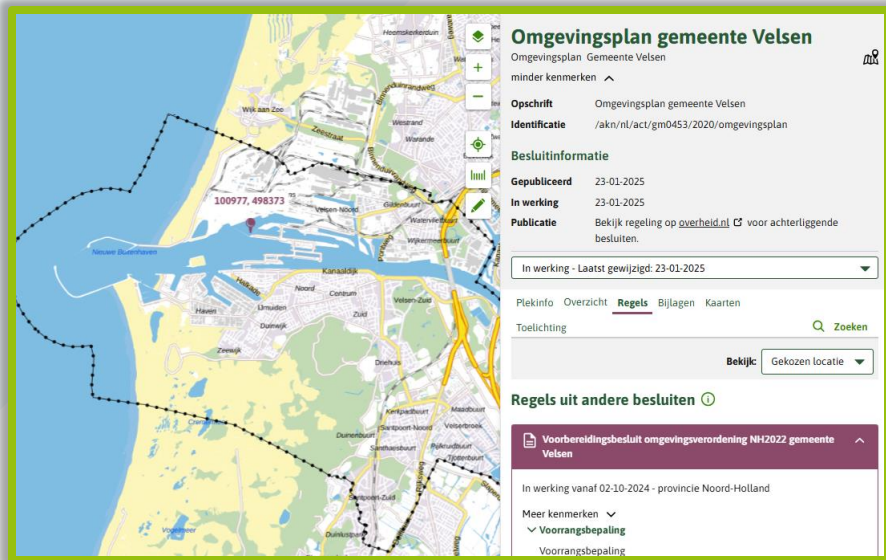
Vastgesteld 12-05-2016 - geheel onherroepelijk in werking

Vrijetekststructuur

omgevingsdocumenten
die regels bevatten

Artikelstructuur

omgevingsdocumenten
die **geen** regels bevatten

Vrijetekststructuur

Artikelstructuur

✓ Artikel 4A.14b Gebruik van gronden en bouwwerken

Gronden en bouwwerken worden gebruikt met het doel dat in dit hoofdstuk als functie aan de locatie is toegedeeld, dat verenigbaar is met dit doel en de overige regels van dit omgevingsplan die gaan over het gebruiken van gronden en bouwwerken.

➤ Artikel 4A.14c Gebruik bouwwerk: specifieke zorgplicht

✓ Hoofdstuk 4B Normen voor bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken bouwwerken

✓ Afdeling 4B.1 Ruimtelijke normen voor gebouwen

✓ Artikel 4B.1a Waar gebouwen

1.
een gebouw is gesitueerd binnen de gebiedsaanwijzing bouw:
bouwwlak;
2.
in afwijking van lid 1, is een gebouw, zijnde een strandpaviljoen met een maximum bebouwd oppervlak van 600 m², gesitueerd binnen deze locaties, waarbij de minimale ruimte afstand tussen de paviljoens 7,5 meter is;
3.
in afwijking van lid 1, is een gebouw, zijnde een toegankelijke windturbine, gesitueerd binnen deze locaties;
4.
in afwijking van lid 1, is een gebouw, zijnde een voorzieningengebouw, gesitueerd binnen deze locaties, waarbij het maximum oppervlak 230m² is;

Vrijetekststructuur

✓ 2 Stappenplan

✓ 2.1 Wanneer is het stappenplan belangrijk?

Heeft u een plan of een idee dat u wilt uitvoeren in onze gemeente?

Kijk eerst of uw plan mogelijk is binnen het bestemmingsplan. Via www.ruimtelijkeplannen.nl kunt u opzoeken welk bestemmingsplan voor uw plan geldt. In het bestemmingsplan staat wat mag op welke plek in de gemeente.

Past uw plan niet in het bestemmingsplan? Dan is het stappenplan van belang. In het stappenplan staat wat u kunt doen om uw plan goed voor te bereiden.

✓ 2.2 Hoe werkt het stappenplan?

Hoe het stappenplan werkt vertellen we aan de hand van vier vragen:

1. Sluit uw plan aan bij de waardenkaart?
2. Heeft u uw plan besproken met de buurt?
3. Draagt uw plan bij aan de speerpunten?
4. Voldoet uw plan aan de wetten en regels?

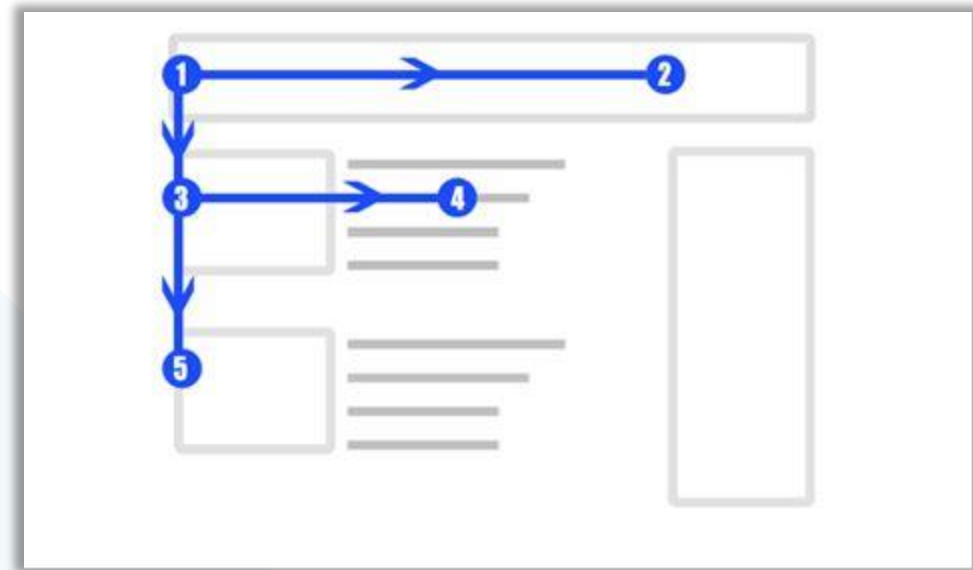
Sluit uw plan aan bij de Waardenkaart?

We vinden veel dingen waardevol in onze gemeente. Bijvoorbeeld het landschap en de vele verenigingen. Waarden die we graag houden en versterken. De waarden staan per plek aangegeven op de Waardenkaart. Zie hiervoor hoofdstuk 1.

- Kijk op de kaart welke waarden de plek van uw plan heeft.
- Ga na of uw plan past bij deze waarden

Online lezen

- Regels op de kaart en officiële bekendmakingen bepalen lay-out
 - Denk aan je doelgroep
 - Online lezers zoeken iets specifiek: een antwoord op hun vraag
- F-patroon
 - Informatieve (tussen)koppen
 - Beknopt schrijven
 - Visuele kenmerken

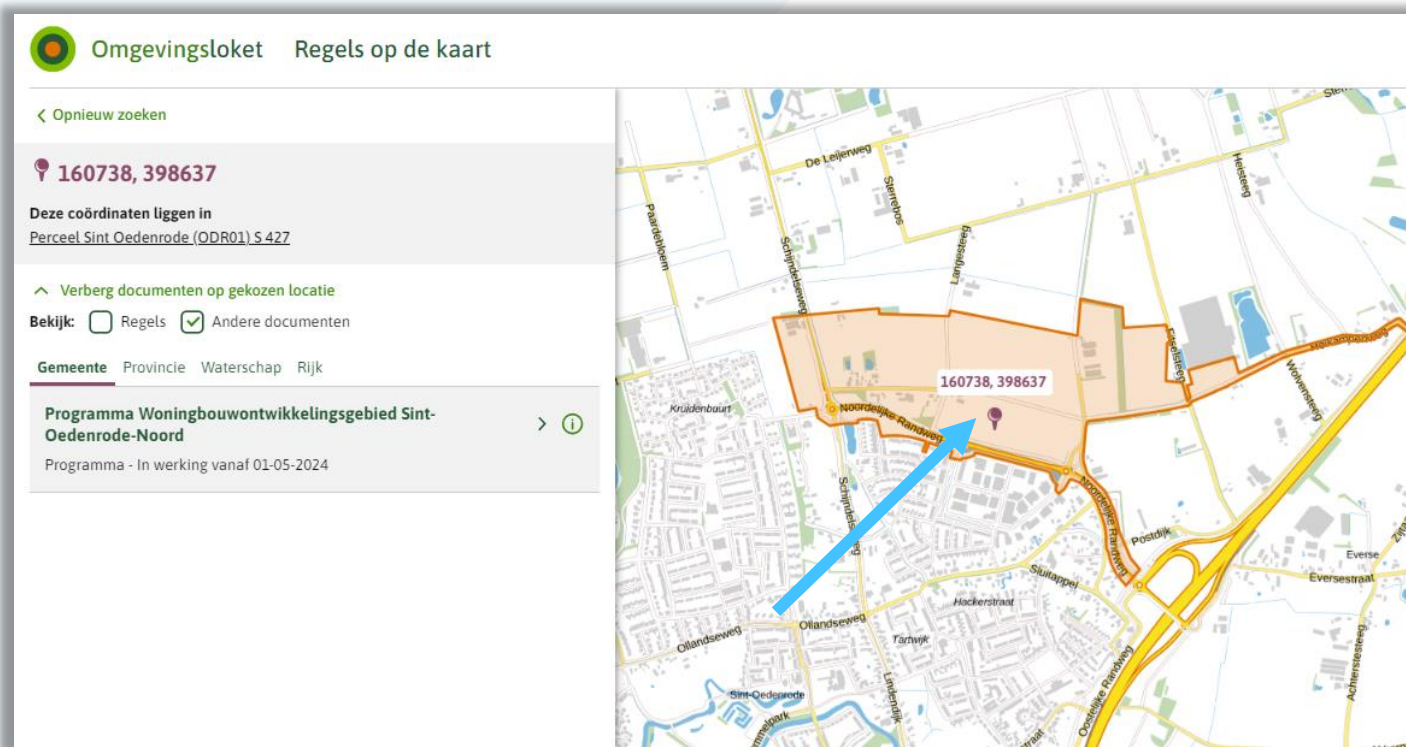
Regelingsgebied omgevingsvisie

- Het regelingsgebied is het volledige gebied waar de regeling over gaat
- Bij de omgevingsvisie is dit altijd het ambtsgebied

Regelingsgebied programma

Programma: eigen regelingsgebied (meerdere programma's mogelijk)

- Het regelingsgebied is het volledige gebied waar de regeling over gaat
- Bij het Programma kan het regelingsgebied kleiner zijn dan het ambtsgebied

Annotaties in de omgevingsvisie

Locatie

Thema

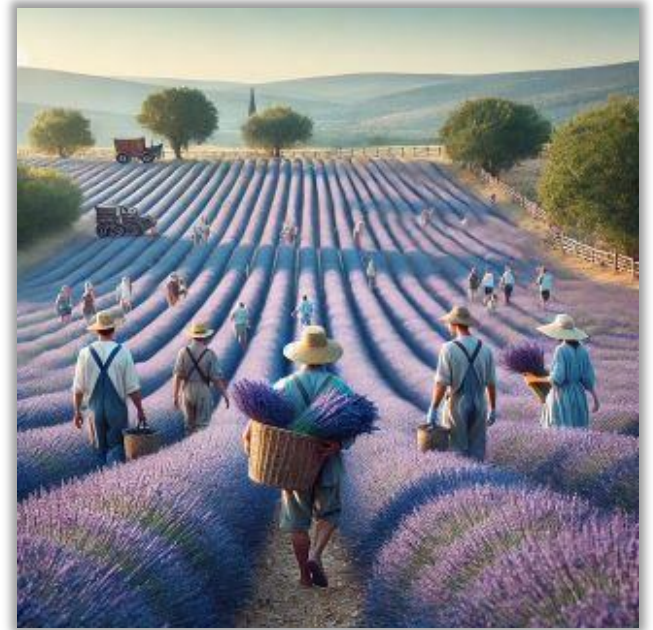
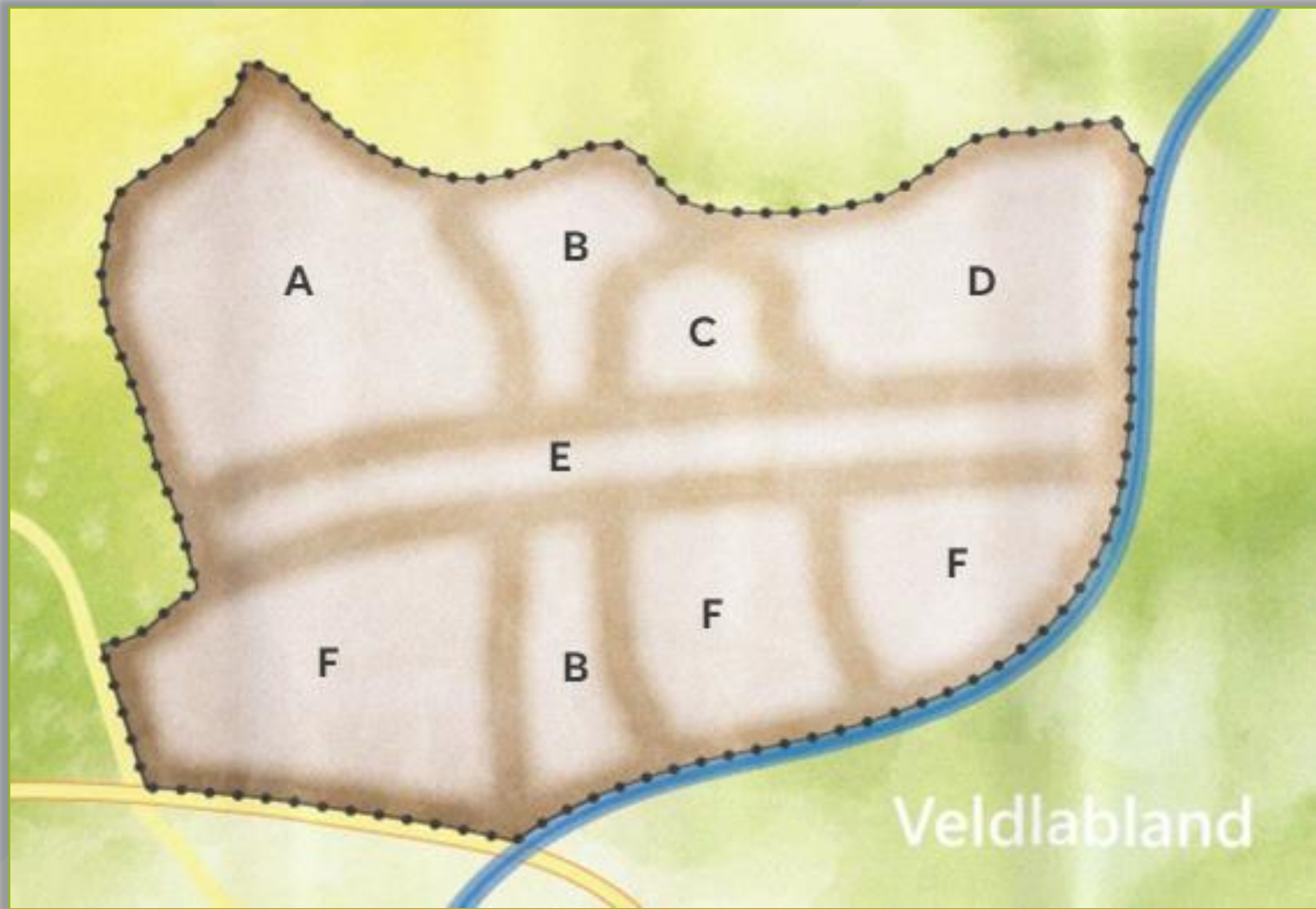

Gebiedsaanwijzing

Hoofdlijn

Locaties

Locaties

placemaking bij gebiedsontwikkelingen.

> 3 Verstedelijkingprincipes voor Eindhoven in 2040

✓ 4 Eindhoven de verbonden stad

Kenmerken en kaart X

Deze tekst is van toepassing in Tonen op de kaart?

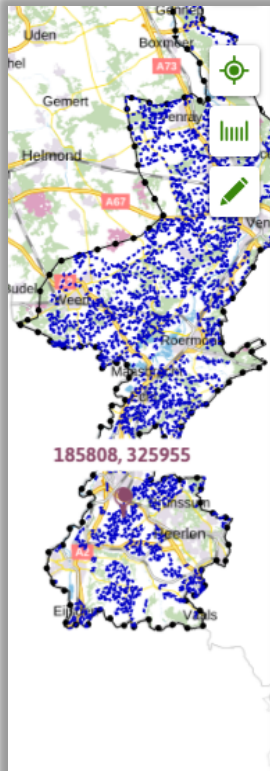
☐ Ambtsgebied Gemeente Eindhoven ☒

✓ 4.1 Inleiding

Eindhoven is een stad met een rijke geschiedenis die grote veranderingen doormaakte door de tijd heen. De historische ontwikkeling is zichtbaar in de stedelijke opbouw, het erfgoed en de historische landschappen.

✓ 4.2 Oude stad, gekenmerkt door grote transformaties

Eindhoven ontstond in de middeleeuwen op de plek waar de Gender en de Dommel samenkomen. Rondom Eindhoven ontstonden kleine dorpen

✓ § 3.4.4 Zonering Primair landbouwgebied

Kenmerken en kaart X

Deze tekst is van toepassing in Tonen op de kaart?

☐ Primair Landbouwgebied ☒

Gebiedsaanwijzingen Tonen op de kaart?

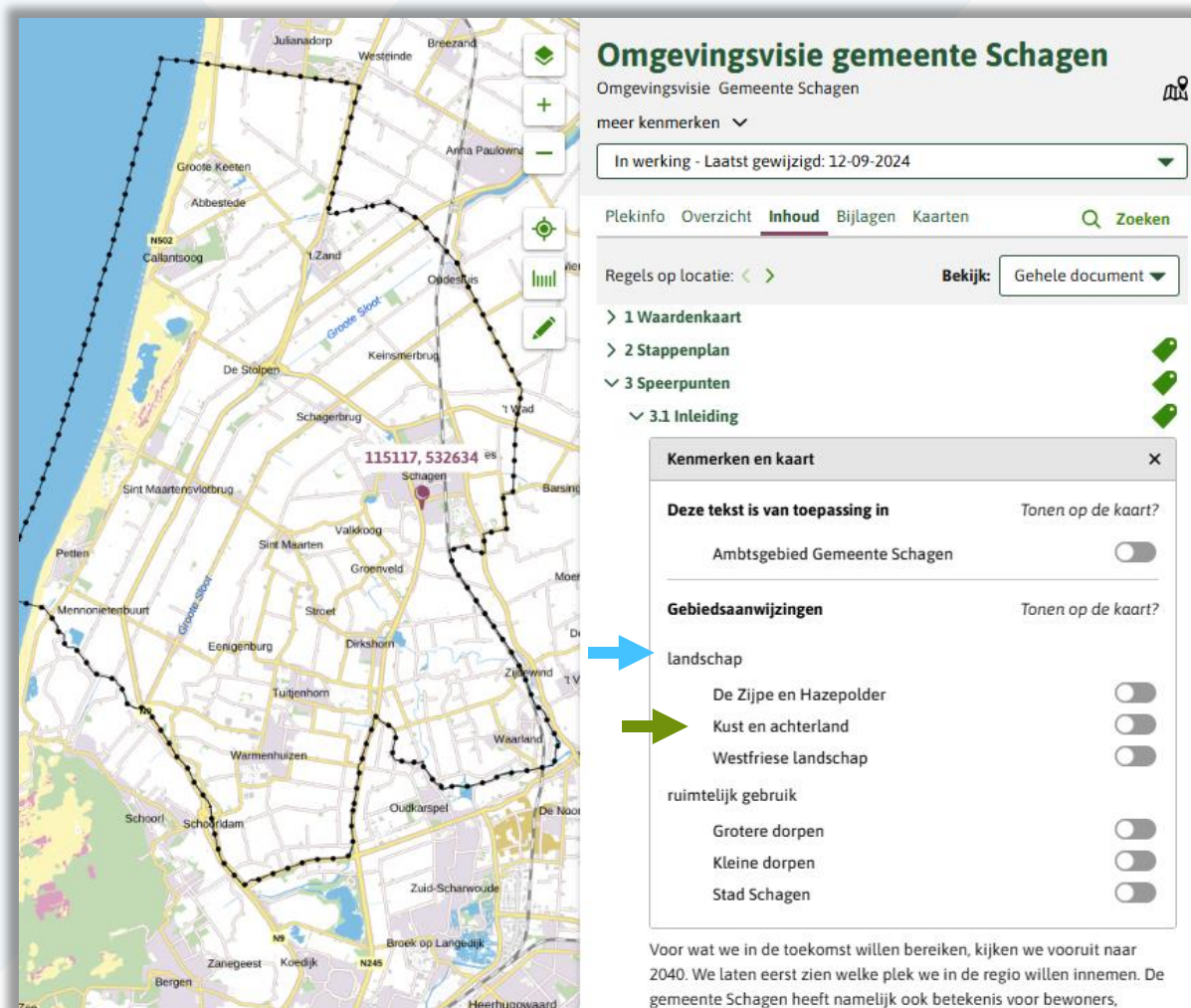
ruimtelijk gebruik

Primair landbouwgebied ☐

Het [Primair Landbouwgebied](#) bestaat uit gebieden waar [landbouw](#) de dominante functie is. De regels vanuit milieu en water voor de landbouw in deze gebieden zijn relatief klein, vergeleken met de andere delen van het landelijk gebied. Een aantal algemeen geldende regels voor de landbouw (bijvoorbeeld ammoniakemissie dierenverblijven, geitenhouderijen) gelden overigens ook hier, net als bijvoorbeeld regels voor [grondwaterbescherming](#) waar dat nodig is voor drinkwaterwinning.

Om de landbouw niet onnodig te beperken, is er in beginsel in deze zone geen ruimte voor nieuwe niet-agrarische functies zoals wonen en woon- of [recreatiefuncties](#) in [vrijkomende agrarische bebouwing](#) (VAB). Als er vanuit gemeenten toch initiatieven worden aangedragen op dat vlak, zullen we daarover het gesprek aangaan en bezien of en hoe deze op basis van gebiedsgericht maatwerk gerealiseerd kunnen worden.

Gebiedsaanwijzing

Omgevingsvisie gemeente Schagen
Omgevingsvisie Gemeente Schagen
meer kenmerken ▾
In werking - Laatste gewijzigd: 12-09-2024 ▾

Plekinfo Overzicht **Inhoud** Bijlagen Kaarten Zoeken

Regels op locatie: < > **Bekijk:** Gehele document ▾

> 1 Waardenkaart
> 2 Stappenplan
▾ 3 Speerpunten
 ▾ 3.1 Inleiding

Kenmerken en kaart ✕

Deze tekst is van toepassing in *Tonen op de kaart?*
Ambtsgebied Gemeente Schagen ☐

Gebiedsaanwijzingen *Tonen op de kaart?*

landschap
De Zijpe en Hazepolder ☐
Kust en achterland ☐
Westfries landschap ☐
ruimtelijk gebruik
Grotere dorpen ☐
Kleine dorpen ☐
Stad Schagen ☐

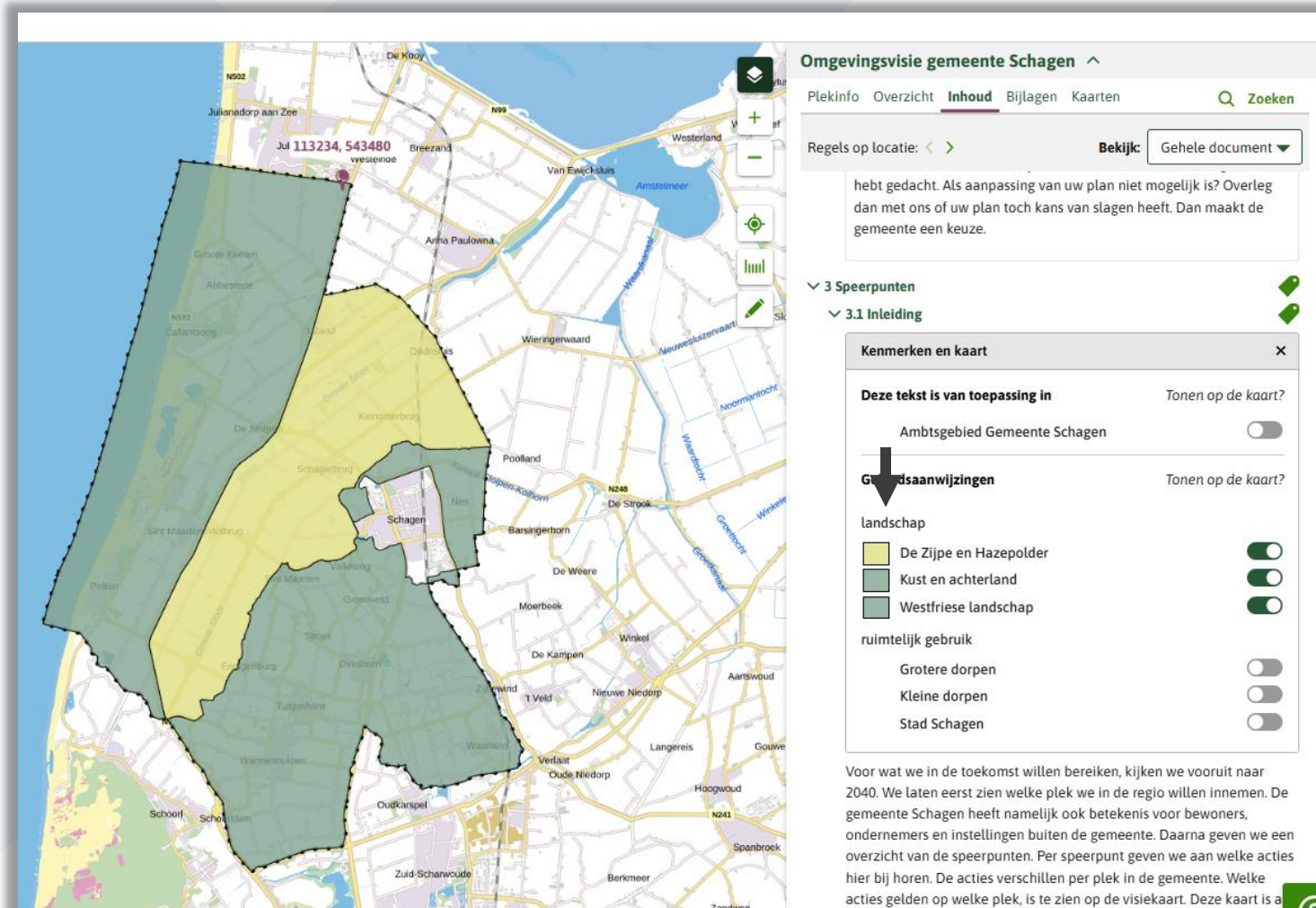
Voor wat we in de toekomst willen bereiken, kijken we vooruit naar 2040. We laten eerst zien welke plek we in de regio willen innemen. De gemeente Schagen heeft namelijk ook betekenis voor bewoners.

- Gebieden betekenisvol op een kaart weergeven, zodat duidelijk is waar de tekst in de visie over gaat
- Gebiedsaanwijzing maakt het mogelijk om in een viewer een selectie te maken van bepaalde gebieden

Gebiedsaanwijzing:

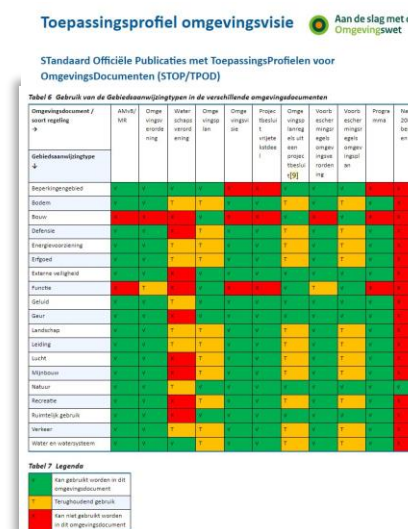
- ➡ ○ Naam (zelf bedenken)
- ➡ ○ Type (kiezen uit Waardelijst)
- Groep (kiezen uit Waardelijst, symbolisatie)

Gebiedsaanwijzing

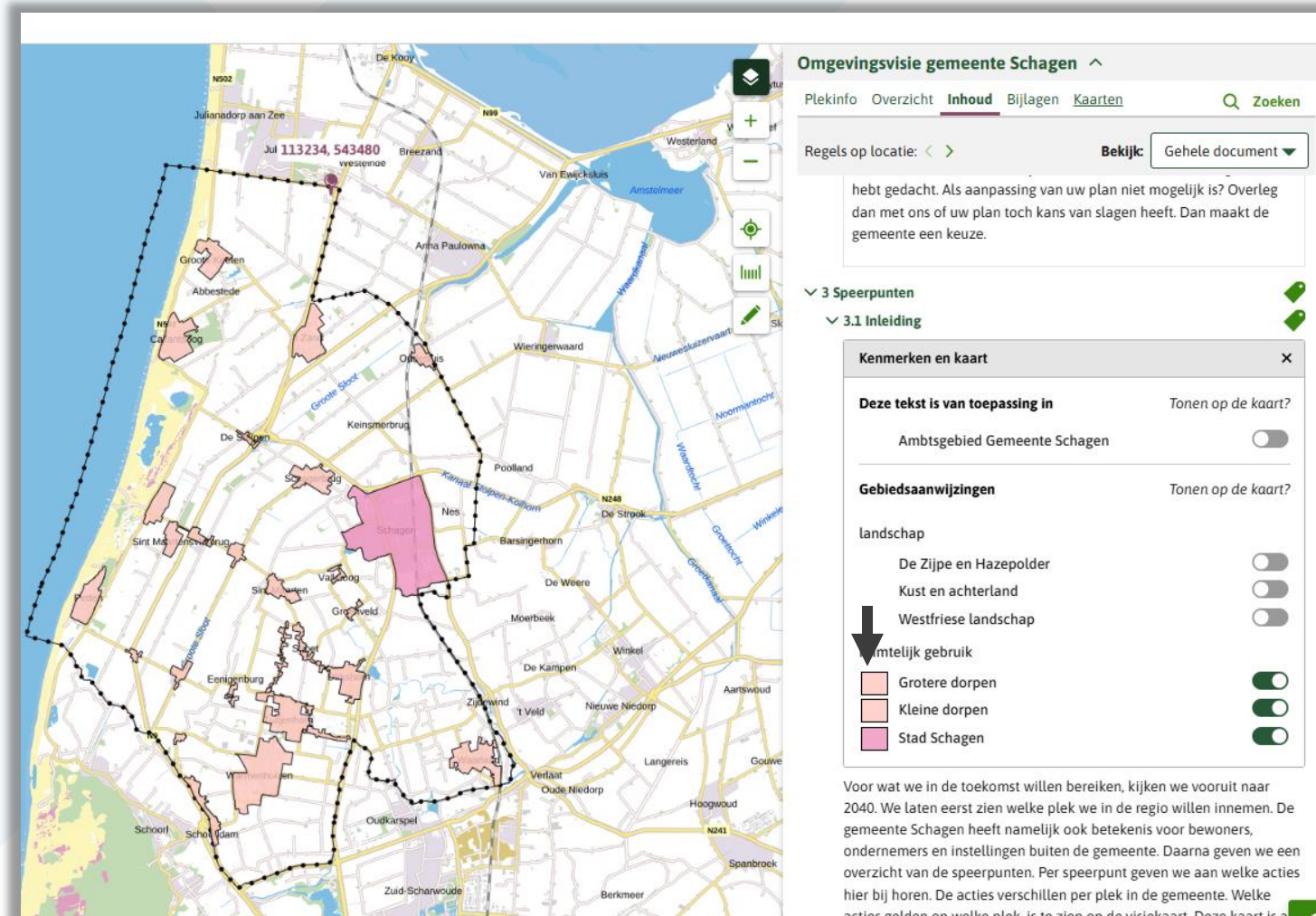

- ➔ ○ Groep (kiezen uit Waardelijst, symbolisatie)

Let op: niet elke gebiedsaanwijzing is geschikt voor een omgevingsvisie of programma!

Gebiedsaanwijzing

Waardelijsten in de Stelselcatalogus

The screenshot shows a web browser window with the URL `stelselcatalogus.omgevingswet.overheid.nl/home`. The page header includes the 'Omgevingsloket Stelselcatalogus' logo and a navigation menu with links: Home, Begrippen, Activiteiten, Werkzaamheden, Waardelijsten, Informatieproducten, and Over de catalogus. The 'Home' link is active. The main heading is 'Stelselcatalogus Omgevingswet'. Below this, a paragraph explains that the catalog is an online reference work supporting the DSO-LV, containing definitions of concepts, activities, and actions. Another paragraph states that the catalog is the place to find definitions of terms from the Environmental Act and regulations in context with other information. Below these paragraphs are five white boxes with green titles and descriptions: 'Begrippen uit de omgevingswet' (Concepts and definitions used in the Environmental Act), 'Activiteiten' (All legal activities within the Environmental Act), 'Werkzaamheden' (Actions translating legal activities into understandable language), 'Waardelijsten' (Value lists and all values within these lists), and 'Informatieproducten' (Information products with accurate and factual environmental information).

Home - Stelselcatalogus Omgev x +

→ ↻ 📄 stelselcatalogus.omgevingswet.overheid.nl/home

 Omgevingsloket Stelselcatalogus

[Home](#) [Begrippen](#) [Activiteiten](#) [Werkzaamheden](#) [Waardelijsten](#) [Informatieproducten](#) [Over de catalogus](#)

Stelselcatalogus Omgevingswet

De Stelselcatalogus Omgevingswet (DSO Stelselcatalogus) is een online naslagwerk en dient als ondersteunend binnen de DSO-LV. In de DSO Stelselcatalogus kunt u begrippen, activiteiten, werkzaamheden, waardelijsten en informatieproducten vinden die bruikbaar zijn binnen de DSO Keten en afkomstig uit diverse domeinen.

De DSO Stelselcatalogus is de plek om definities van begrippen uit de Omgevingswet en -regelgeving te vinden in samenhang met andere informatie.

Begrippen uit de omgevingswet

Begrippen en definities die binnen de Omgevingswet worden gebruikt.

Activiteiten

Alle juridische activiteiten binnen de Omgevingswet.

Werkzaamheden

Werkzaamheden vertalen juridische activiteiten naar begrijpelijke taal.

Waardelijsten

Waardelijsten en alle waarden binnen deze lijsten.

Informatieproducten

Informatieproducten met juiste en feitelijke omgevingsinformatie.

Waardelijsten in de Stelselcatalogus

Waardelijsten

Een waardelijst is een collectie van waarden waaruit onder bepaalde omstandigheden gekozen moet worden.

[Bekijk sets van waardelijsten](#)

[Zoek waardelijst](#)

Set van waardelijsten: IMOW ▼

Gevonden waardelijsten

Waardelijst	Eigenaar	Versie	Set van waardelijsten
Activiteitengroep	Geonovum	4.2.1	IMOW
Activiteitregelkwalificatie	Geonovum	4.2.1	IMOW
Adressaat	Geonovum	4.2.1	IMOW
Beperkingengebiedgroep	Geonovum	4.2.1	IMOW
Bodemgroep	Geonovum	4.2.1	IMOW
Bouwgroep	Geonovum	4.2.1	IMOW
Defensiegroep	Geonovum	4.2.1	IMOW
Eenheid	Geonovum	4.2.1	IMOW
Energievoorzieninggroep	Geonovum	4.2.1	IMOW
Erfgoedgroep	Geonovum	4.2.1	IMOW

TypeGebiedsaanwijzing

Versie: 4.2.1 ▼

Titel: TypeGebiedsaanwijzing

Naam: type gebiedsaanwijzing

Beschrijving: Waardelijst voor attribuut type, dat aangeeft welk type Gebiedsaanwijzing wordt geannoteerd.

Onderdeel van: [Set van IMOW waardelijsten](#)

[Bekijk meer details](#)

19 Waarden in waardelijst TypeGebiedsaanwijzing

Waarde	Definitie
beperkingengebied	Object dat machineleesbaar maakt dat een Juridische regel en de bijbehorende Locatie(s) gaan over een beperkingengebied als bedoeld in de Omgevingswet: een bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.
bodem	Object dat machineleesbaar maakt dat een gebied is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming van de bodemkwaliteit.
bouw	Object dat machineleesbaar maakt dat een Juridische regel in het omgevingsplan en de bijbehorende Locatie(s) gaan over de situering van bouwwerken.
defensie	Object dat machineleesbaar maakt dat een gebied is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming en het tegengaan van verstoring van militaire gebieden en objecten.
energievoorziening	Object dat machineleesbaar maakt dat een gebied is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming en bevordering van de energievoorziening.
erfgoed	Object dat machineleesbaar maakt dat een gebied is aangewezen door regels of beleid, gericht op de bescherming van cultureel erfgoed.

Thema

- Maakt het mogelijk om verschillende Tekstdelen binnen hetzelfde omgevingsdocument in samenhang te kunnen tonen

Thema:

→ ○ Waarde
(Kiezen uit
Waardelijst)

15 Waarden in waardelijst Thema	
Waarde	Definitie
bodem	Kenmerk dat aangeeft da
bouwwerken	Kenmerk dat aangeeft da
cultureel erfgoed	Kenmerk dat aangeeft da
energie en natuurlijke hulpbronnen	Kenmerk dat aangeeft da energievoorziening en de
externe veiligheid	Kenmerk dat aangeeft da
geluid	Kenmerk dat aangeeft da
gezondheid	Kenmerk dat aangeeft da leefomgeving.
infrastructuur	Kenmerk dat aangeeft da leefomgeving.
landgebruik	Kenmerk dat aangeeft da
landschap	Kenmerk dat aangeeft da
lucht	Kenmerk dat aangeeft da
milieu algemeen	Kenmerk dat aangeeft da
natuur	Kenmerk dat aangeeft da
procedures	Kenmerk dat aangeeft da
water en watersystemen	Kenmerk dat aangeeft da leefomgeving.

Omgevingsvisie Limburg

Omgevingsvisie Provincie Limburg

meer kenmerken ▼

In werking - Laatst gewijzigd: 01-01-2024

Plekinfo **Overzicht** Inhoud Bijlagen Kaarten

Niveaus: 1 2 3 4

Regels op locatie: < > Bekij

✓ Thema's

- bodem
- bouwwerken
- cultureel erfgoed
- energie en natuurlijke hulpbronnen
- externe veiligheid
- geluid
- gezondheid
- infrastructuur
- landgebruik
- landschap
- milieu algemeen
- natuur
- procedures
- water en watersystemen

✓ § 10.2 Wat is onze ambitie?

Kenmerken en kaart ✕

Algemene kenmerken

Thema's infrastructuur

Hoofdlijnen - Ambitie,

Deze tekst is van toepassing in provincie Limburg Tonen op de kaart? ☐

- Toon extra filters

Vanuit omgevingsdocumenten

Thema's (15)

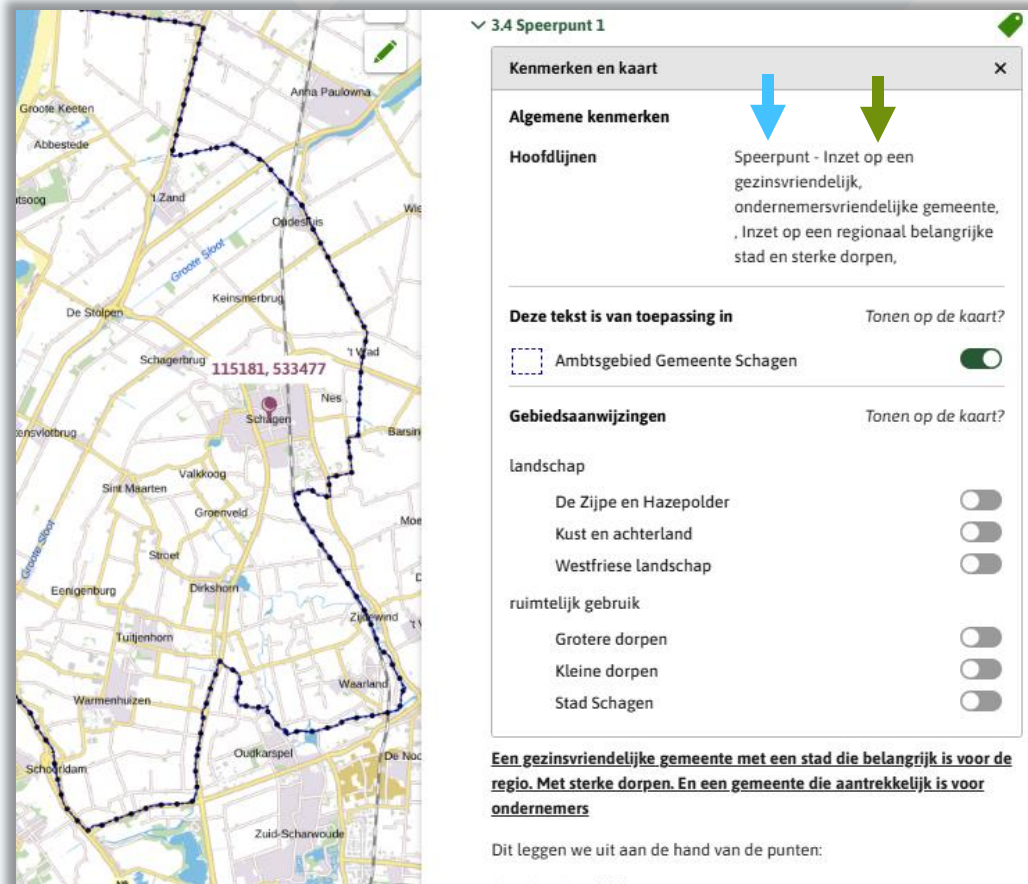
- bodem
- bouwwerken
- cultureel erfgoed
- energie en natuurlijke hulpbronnen
- externe veiligheid
- geluid
- gezondheid
- infrastructuur
- landgebruik
- landschap
- lucht
- milieu algemeen
- natuur
- procedures
- water en watersystemen

Gebiedsaanwijzingen (14)

Activiteiten (520)

25

Hoofdlijnen

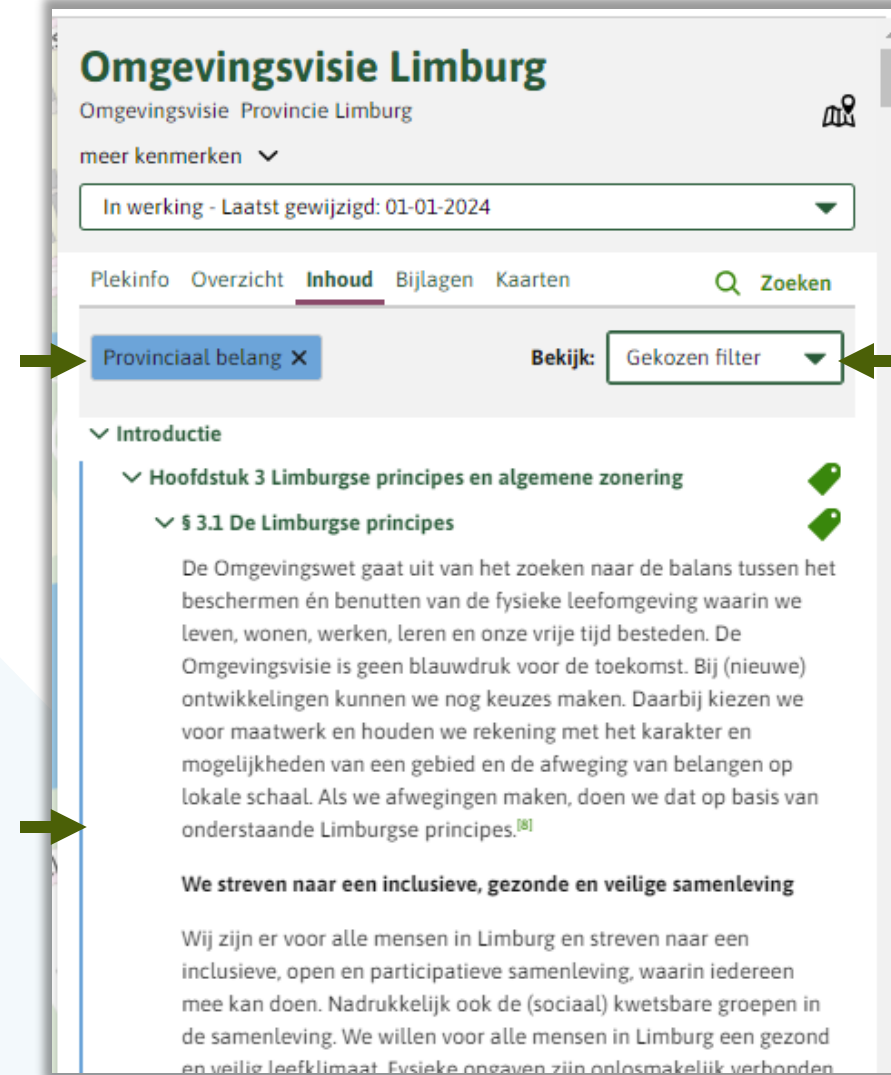

- Maakt het mogelijk om in de visie of in een programma verschillende onderdelen met eenzelfde Hoofdlijn te selecteren
- Eenzelfde Hoofdlijn kan in verschillende omgevingsdocumenten (met vrijetekststructuur) van een bevoegd gezag toegepast worden

Hoofdlijn:

- ○ Soort (zelf bedenken)
- ○ Naam (zelf bedenken)

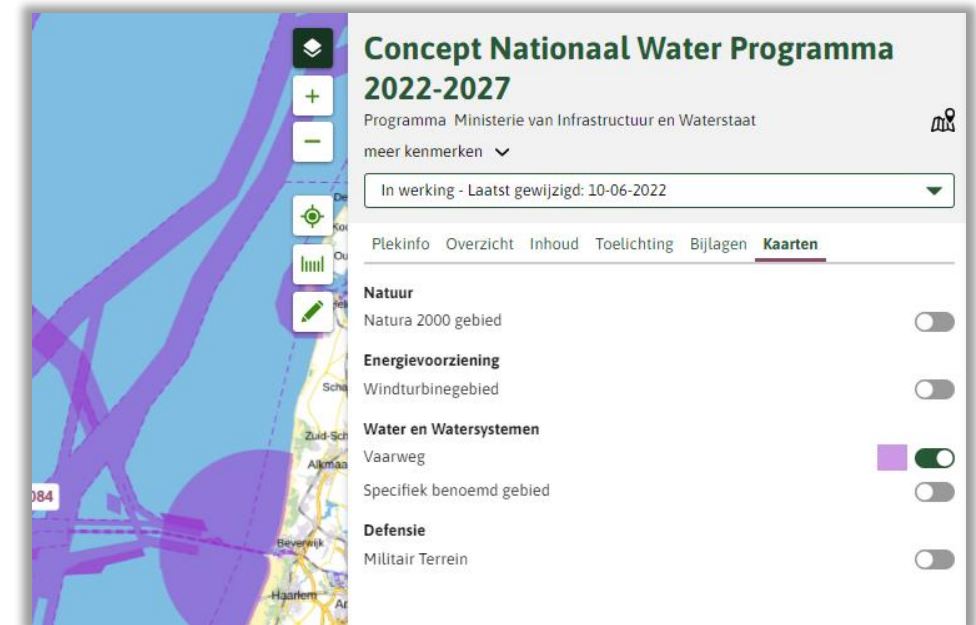
Hoofdpijnen: raadplegen

- Binnen overzicht Hoofdpijn selecteren
- Het filter bij Bekijk op Gekozen filter zetten
- Samenvatting van de hoofdpijn (blauwe lijn)

(Kaarten)

- Annotatie aan een tekstdeel
- Annotatie waarmee een viewer een informatieve kaart kan tonen waarop de door het bevoegd gezag geselecteerde Gebiedsaanwijzingen worden weergegeven die horen bij één of meer stukken (vrije) tekst zodat die objecten in samenhang kunnen worden getoond.
- Alle kaarten die bij een omgevingsvisie of programma horen staan bij elkaar in de viewer onder Kaarten
- Een Kaart heeft één of meerdere kaartlagen

Casus – annoteren

Er is een casus die we gaan annoteren met gebiedsaanwijzing, hoofdlijn en thema.

- Casus op papier.
- Hoofdlijnen: de 4 kleuren felle post-its.
- Thema's: 2 kleuren pastelkleurige post-its.
- Gebiedsaanwijzing: roze pastelkleurige post-it.

Annoteer de casus met gebiedsaanwijzingen, hoofdlijnen en thema's.

Casus - annoteren

Toe te passen **Hoofdpijnen**:

Soort: **speerpunt**

Inzetten op **klimaatadaptatie**

Verduurzamen **mobiliteit**

Vergroten **biodiversiteit**

Aantrekkelijk maken voor
toerisme en recreatie

Toe te passen **Thema's**:

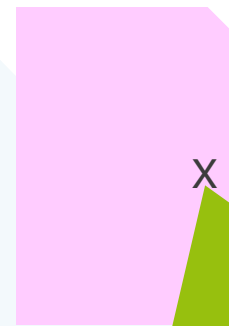

Water en watersystemen

Gezondheid

Toe te passen **Gebiedsaanwijzingen**:

- A - Agrarisch landgebruik
- B - Buurtschappen en linten
- C - Centrumgebied
- D - De woonwijken
- E - Eenhoorn reservaat
- F - Flora en Fauna gebieden

Schrijf hier het **type** (waardelijst) én de letter van de bijbehorende gebiedsaanwijzing(en)

Oefenen in de oefensoftware

De casus zetten we in de software die aangesloten is op de pré-omgeving

- Casus digitaal in de uitnodiging van vandaag.
- Zet de casus in je software.
- Zet je gebiedsaanwijzing, hoofdlijnen en thema's (zie je eigen resultaat van blok 2) in de software.

Omgevingsvisie in de software, geannoteerd met gebiedsaanwijzing, thema en hoofdlijn.

Bedankt!

implementatietpod@geonovum.nl

